

Monopolid peavad hakkama maksma järelevalvetasu

23.09.2021. _____

„Konkurentsiamet seisab selle eest, et monopoolses seisus ettevõtted ei saaks küsida elutähtsate teenuste nagu näiteks elektri, vee, maagaasi ja kaugkütte eest tarbijalt liiga kõrgeid hindu. Amet teeb ka järelevalvet raudtee-, posti-, lennundusettevõtete ning sadamate üle, et vajadusel taastada ja säilitada konkurents neis valdkondades. Selleks, et tarbijate huve edukalt kaitsta, peab amet olema oma tegevuses sõltumatu,“ rääkis justiitsminister Maris Lauri.

Minister tõi välja ka selle, et viimastel aastatel on konkurentsiametile lisandunud mitmeid ülesandeid, mis on tulnud Euroopa Liidust ning neid on lähiajal juurde tulemas. Samas on Eesti konkurentsiamet võrreldes teiste Balti riikidega alarahastatud ning seal on seetõttu ka vähem töötajaid, mis omakorda tähendab, et tarbijate huve ei saa võrreldes naaberriikidega nii tõhusalt kaitsta.

Eelnõu eesmärk on täiendava rahastamisega tagada paremini konkurentsiameti võimekus täita lisanduvaid ülesandeid ning tõhustada järelevalvet, et võimaldada tarbijatel saada põhjendatud hinnaga kvaliteetset teenust.

Eelnõu jõustumisel laekuks osa konkurentsiameti eelarvest järelevalvetasudest, mida hakkavad maksma reguleeritavate hindadega monopoolsed ettevõtted nagu elektri- ja gaasivõrgu, kaugküttesektoris võrguettevõtjad ja soojuse tootjad ning veevõrgu ettevõtjad. Samuti peavad järelevalvetasu maksma universaalse postiteenuse osutaja, raudtee infrastruktuuriettevõtjad ning lennujaamade ja sadamate haldajad. Järelevalvetasude suurus on 0,02-0,2% reguleeritud ettevõtja käibest. Sarnane rahastusmudel on kasutusel Eestis finantsinspektsiooni rahastamisel. Samuti kasutab seda enamik Euroopa riikide majandusregulaatoreid.

Lõpp-tarbijale lisandub järelevalvetasu protsendina otse teenuse hinnale. Tasumäärad on pandud paika seadusega ja nende üle ei saa kaubelda. Hinnanguline teenuste kallinemine 3-liikmelisele leibkonnale, kes elab 3-toalises korteris ning tarbib vett, elektrit ja kaugkütet on konkurentsiameti arvutuse järgi sõltuvalt teenustest 14,2–33,3 senti kuus, mis moodustab senistest kuludest 0,17–0,26%. Kui kolmetoalises korteris elab üheliikmeline leibkond, siis kulud suurenevad 11,7–25,0 senti kuus.

Kavandatava mudeli kasutuselevõtmisel lisanduks konkurentsiameti eelarvesse täiendavalt 700 000 eurot. Seejuures hoiab see riigieelarvest kokku 900 000 eurot. Kuna järelevalvetasu maksavad hinnakooskõlastust vajavad ettevõtjad, siis kasutatakse lisanduvat raha vaid reguleeritud hindadega turgude järelevalvet rahastamiseks. Tavaline konkurentsijärelevalvet jääb riigieelarvest rahastatavaks.

Seadus on plaanitud jõustuma 1. jaanuaril 2022.

Allikas URL: <https://www.ekei.ee/et/uudised/monopolid-peavad-hakkama-maksma-jarelevalvetasu>